

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Dotes corporis gloriosi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

vita spiritualem attrimonium inchoatur, & ad futurum disponitur: sed tria sunt ejusmodi dona videlicet; visio, quæ respondet fidei, & tollit cognitionis obscuritatem; comprehensio, quæ succedit spei, & tollit ipsius anxietatem; & fructio, quæ respondet charitati, eique superaddit quietem in bono possessio.

CONCLUSIO secunda. *Dotes animæ non consistunt in operatione, sed in aliquo dono habituali: & quidem [1.] dos visionis in lumine gloriæ; quatenus est habitualis clarificatio intellectus, eundem proximè disponens ad intimam unionem cum divinâ essentiâ in ratione speciei intelligibilis: [2.] dos comprehensionis in eodem habitu luminis gloriæ quatenus fundante relationem præsentia ad DEUM seu bonum possessum: [3.] Dos verâ fructiois consistit in habitu charitativæ causantem beatificam fructioem.*

Ratio primæ partis ex S. D. in *Suppl. q. 95. a. 2. in e.* est: quòd nomine dotis non intelligitur ipsa unio & conjunctio cum DEO, sicuti neque in matrimonio carnali dotis nomine significatur copulatio ipsa matrimonii: sed dos significat ornatum & dispositionem animæ ad intimam unionem cum DEO: atque operationes beatificæ visionis & fructiois significant ipsam actualem unionem & conjunctionem cum DEO: ergò dotes beatæ animæ non in operatione, sed in aliquo habitu ad illam operationem disponente & inducente debent consistere.

Ex quo ceteræ partes conclusionis facile sequuntur, nam sicuti actualis visio & comprehensio Summi Boni est actus ipse visionis, sic habitualis est lumen gloriæ, sub diversâ tamen formalitate; nam visio dicitur, quatenus clarificat intellectum, eumque proximè disponit ad unionem divinæ essentiæ sub ratione speciei intelligibilis: comprehensio verò dicitur, quatenus in anima causat relationem intimæ præsentia cum divinâ essentiâ seu bono possessio. Rursus: sicuti fructio actualis primaria est actus charitativæ seu amor tum benevolentia tum concupiscentia. Secundaria est delectatio consequens amorem, sic fructio habitualis nil est aliud, quam habitus charitatis, ex quo summa tum delectatio Summi Boni, tum delectatio de ipso promanet.

Dices primò S. D. hic q. 4. a. 3. animæ dotes explicat nominibus importantibus operationem, Rursus Loco cit. ad 2. dicit, quòd sicut ad voluntatem pertinet spes & amor, ita etiam comprehensio & delectatio. Ergò comprehensio non est lumen gloriæ.

Respondeo. Aliquando operationem exprimit per vocem significativam principii habitualis: ut cum actus voluntatis per *voluntas* in S. Scriptura frequenter exprimitur: aliàs verò è converso per nostram operationem significativam habitus exprimitur, eò quòd habitus connotent operationes à quibus significantur. Et sic in præsentibus per nostram operationem exprimentia significantur quid habituale. Ad secundum Respondeo primò, quòd secundum S. D. comprehensio ad voluntatem pertinet objectivè & terminativè, non autem subjectivè, h. e. quòd dos comprehensionis non sit intrinsecè re-

cepta in voluntate: sed quòd per ipsam Summum Bonum jam comprehensum fiat objectum voluntatis, & terminus amoris fructivi.

Respondeo secundò, comprehensionem ad voluntatem pertinere consecutivè, non formaliter, h. e. quòd jam suppositâ formali & intellectivâ comprehensione, etiam in voluntate resulter relatio præsentia ad DEUM, quæ non est ipsa dos animæ, sed eandem ex parte intellectus jam præsupponit.

Objicies secundò. Gratia sanctificans non constituit dotem in patriâ: quia illam anima etiam possidet in viâ. Ergò neque charitas, cum sit etiam communis viæ & patriæ.

Respondeo, negando causalem antecedentis: nam ratio, cur gratia sanctificans non constituat dotem, hæc est: quia in supernaturalibus se habet per modum naturæ & primæ radices supernaturalium bonorum; adeoque sicut in naturalibus natura nec dotem nec matrimonium constituit: sic neque gratia in supernaturalibus, sed utrique præsupponitur.

Colliges primò. Cur prædicta dona supernaturalia in Angelis non appellentur dotes, cum tamen æquè in ipsis, quàm in beatis animabus reperiantur: Quia nimirum dos dicitur habitudinem ad Christum tanquam sponsum: sed hæc dona in Angelis non dicuntur habitudinem ad Christum tanquam sponsum: nam sponsum cum sponsâ debet habere similitudinem naturæ, atqui Angelici spiritus dissimilem habent naturam cum Christo.

Colliges secundò. Cur eadem dona, quamvis excellentissimè possessa à Christo, in ipso tamen non habeant appellationem dotis? Quia videlicet ipse est sponsum, & respectu suorum electorum non acceptor, sed dator bonorum supernaturalium.

§. II.

Dotes corporis gloriosæ.

Corporum reasumptionem, seu resurrectionem nem fides docet, in quâ iustorum corpora eadem quidem numero, ut erant in hac vitâ, accidentaliter tamen erunt longè perfectiora, omni nimirum defectu & deformitate absoluta, prout indicatur ad Ephes. 4. *Donec occurramus omnes in virum perfectum &c.* Unde D. Aug. 22. de Civ. c. 19. *Non est macris, pinguibusque metuendum, ne ibi etiam tales sint, quales si possent, nec hic esse voluissent.* Nempe, cum ad multarum operationum sibi connaturalium exercitium anima corporis consortio indigeat, æquum erat, ad beatitudinem omni ex parte complendam etiam corpus animæ sociari, & quidem eò decore & perfectione instructum, quæ competunt animæ beatæ dignitati, & statui omnium bonorum aggregatione perfecto. Porro speciales illa corporum gloriosorum perfectiones etiam à Theologis dotes nominantur, & communiter quatuor recensentur, videlicet, impassibilitas, subtilitas, agilitas, & claritas, his versibus enumeratæ:

Clari, subtiles, agiles, impassibilesque,
Omnes quadruplici gaudebunt dote Beati.

Rationem congruentiæ dat S. D. 4. contra gentes c. 86. Sicut anima beata elevatur ad gloriam

riam cœlestium spirituum, ita congruum est corpus Beati elevari ad proprietates cœlestium corporum; sed quatuor potissimum sunt proprietates corporis cœlestis; quod nempe sit clarum, impassibile, facillimè loco mobile, expers elementarium fœcum & impuritarum: ergo corpus gloriosum quatuor istas proprietates participabit. Restat inquirere, in quo consistant enumerata dotes corporis gloriosi. Unde

Quæres primò. In quo consistat impassibilitas? Respond. In omnimodâ exclusionem cuiuscunque læsivæ, aut corruptivæ qualitatis causatâ ex perfectâ subiectione corporis ad animam. Sicut enim radix corruptivæ alterationis est imperfecta subiectio materiæ ad suam formam, ita vice versâ radix incorruptionis est perfecta subiectio materiæ ad formam: uti patet in corporibus cœlestibus. Hanc impassibilitatis dotem indicavit Jo. Apoc. 21. *Mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra.*

Quæres secundò. Quid sit dos subtilitatis? Respond. Esse immunitatem ab omni crassitie terrenæ concretionis, & fœcibus operationum valdè materialium vitæ vegetativæ, quæ in nostro mortali corpore reperiuntur: quâ de causâ corpus gloriosum Apostolus *corpus spirituale* appellavit 1. Cor. 15. dicens: *Seminatur corpus animale, surget corpus spirituale.* Neque, tamen ut quidam malè existimant, ex dote subtilitatis habebunt corpora gloriosa virtutem corpora solida penetrandi, ut docet S. D. in 4. dist. 44. q. 2. a. 2. Siquidem subtilitas non auferit à corpore glorioso quantitativam dimensionem, ex quâ impenetrabilitas, firisque distinctio connaturaliter promanat. Unde penetratio, quâ gloriosum Christi corpus clauso sepulchro exivit, per clausas fores intravit, non ad dotem subtilitatis, sed specialem & miraculosam operationem divinæ virtutis est referenda; ex quâ pariter clauso virginis utero corpus ipsius passibile & mortale exivit.

12. Quæres Tertio. Quid sit dos agilitatis? Respond. Esse promptissimam facilitatem, quâ ad omnem motû localem voluntati & potentie executivæ Beatorum sua corpora obediunt, quæ significata reperiuntur 11. 40. *Assumens pennas ut aquila, currens & non laborabunt &c.* Sap. 3. *Tanquam scintilla in arundinetis discurrent.* Dices: corpora Beatorum non amittent gravitatem; siquidem erunt etiamnum mixta: atqui gravitas impedit corpora, ne pro lubitu sursum moveri possint. Respond. Etiam si aliqua gravitas (longè tamen minor quàm nostrorum corporum) in corpore glorioso fortè in actu primo remaneat, gravitationem tamen in actu secundo per dotem agilitatis impeditur, quotiescunque beato placuerit moveri motu levitationis.

13. Quæres quartò. Quid sit dos claritatis? Respond. Esse lucidam qualitatem ejusdem rationis cum luce solis, quia præstat eundem effectum formalem. Illam exhibuit Christus clarificatus in monte Thabor, quando *facies ejus splenduit sicut sol.* Matt. 17. Iplius quoque mentio fit Sap. 3. *fulgebunt iusti sicut sol &c.* & 1. Cor. 15. *Seminatur corpus in ignobilitate, surget in gloria &c.*

Sed erintne Beatorum corpora etiam transparentia & perlucida, ita ut non minus in profundo

luceant, quàm in superficie? Respond. affirmat. & imò colligitur ex illo Job. 28. *Non adæquabitur ei aurum vel vitrum.* In quæ verba S. Greg. 18. Moral. c. 31. *patebit, inquit, corporalibus oculis ipsa etiam corporis humani harmonia, h. e. interna constitutio.* Idque videtur convenientius tam pro ornatu & pulchritudine corporum, quàm pro voluptate aspicientium. Neque refert, quòd corpora gloriosa sint servatura suum colorem: neque enim color præcisè impedit transparentiam, aut causat opacitatem, cum reperiatur vitra & gemmæ coloratæ, quæ tamen transparent.

Quæres quintò. Unde promanent dotes corporis gloriosi? Respond. Promanare ex gloria animæ, per ejusdem redundantiam in corpus. Ita S. D. 4. cont. gentes. c. 86. & ratio congruentiæ est, quòd ex gratiâ tum via tum patrie promanent virtutes infusæ morales, quibus corporeæ vires subijciuntur imperio rationis: ex gratiâ innocentie promanabat donum integritatis, quo appetitus sensitivus contineatur sub obedientia partis rationalis. Ergo similiter ex gratia consummata promanant perfectiones propriæ statui corporis gloriosi. Nec refert, quòd istæ sint materialis; gratia verò sit qualitas spiritualis: nam etiam potentia corporeæ & sensitivæ ex animâ rationali, quantumvis spirituali relictant in corpore.

§. III.

Aureole Beatorum,

Quæres primò. Quid sit aureola? Respond. 16. Ex S. D. in 4. dist. 49. q. 5. a. 5. *esse privilegium premium privilegiate victoriae respondentis.* Sive: accidentale gaudium de operationibus à se factis, quæ habent rationem excellentis victoriae. Explicatur. Sicuti præmium essentiale vilionis beatificæ Corona appellatur; Trin. 4. quia tribuitur legitime certantibus, post superata mortalis vitæ certamina; sic etiam gaudium & præmium aliquod accidentale correspondens alicui speciali pugne & victoriae, corona nominatur, sed tum ad distinctionem Coronæ seu præmij essentialis appellatur nomine diminutivo Aureola, hoc est, quasi Corolla aurea. Contra Occasionem Theologi sumpserunt ex c. 15. Exod. ubi postquam DEUS præcepit mensam tabernaculi ornari coronâ aureâ, præcepit eidem supponi aliam coronam aureolam, ubi Glossa in sensu anagogico per primam coronam auream intelligit præmium essentiale Beatorum, per aureolam verò præmium accidentale.

Quæres secundò. Quæ & quot sint aureolæ? Respond. Tres esse aureolæ, videlicet, Virginitatis, Martyrij, & Doctoratus.

Ratio est: Tot sunt aureolæ, quot sunt præmia & coronæ accidentales de aliqua operatione heroicâ habente rationem excellentis victoriae, si etiam in certo aliquo pugne genere, præstantissimæ, sed ejusmodi victoria est triplex: ergo etiam est triplex aureola. Min: probatur: Pugna spiritualis est triplex, juxta triplex genus appetitus, nimirum concupiscibilis, irascibilis, & rationalis. Prima est contra carnem, altera contra mundum, tertia contra Dæmonem. Sed contra carnem